

A PE hiánya visszafogja az orosz csőpiac növekedését

Oroszországgal kapcsolatban többnyire elhangzik, hogy hatalmas potenciális piac, amelynek meghódítását komoly piaci ismeretek nélkül nem szabad megkezdeni. A műanyag csövek eddigieknél gyorsabb elterjedése még csak az elkövetkező időben várható, a növekedési ütem több tényezőtől függ.

Tárgyszavak: polietilén; műanyag cső; piaci adatok; Oroszország; PVC; polipropilén.

Oroszországban a PE csövek iránti igények évi 12–14%-kal nőnek. *A folyamatos PE ellátás hiánya azonban akadályozza a piac bővülését.*

A hatalmas méretű potenciális piac és a kormány infrastruktúra-fejlesztési törekvései ösztönzik a műanyagcső-gyártást, de a megfelelő anyagok hiánya és a fémcsövek erős piaci pozíciói lassítják a műanyag csövek elterjedését.

Az egyik jelentős orosz PE csőgyártó cég, az **Evrotrubplast Group** egyik vezetője világította meg a háttérrel. Oroszországban két orosz cég érdekeltsége gyárt csőgyártáshoz megfelelő minőségű PE-t: a **Lukoil-Neftekhim** (2005-ben 99 000 tonna) és a **Kazaorgintez** (35 000 tonna). A két üzem 1985-ös megalakulása óta nem bővítette kapacitását. A teljes igény kielégítéséhez 25 000 tonnát kell importálni, ami a PE árának jelentős, az elmúlt évben 25–28%-os emelkedését idézte elő.

Az orosz felhasználók, szemben az amerikai és európai megrendelőkkel, hagyományosan a fémcsöveket részesítik előnyben. (1990-ben több fémcsövet gyártottak, mint az USA, Japán és Németország együtt.) A 20 millió tonna fémcső gyártás az 1990-es gazdasági válság után 6–7 millió tonnával csökkent. A csőhálózat kiépítői és szerelői hozzászóltak a fémcsövekhez, és egyben védik pozícióikat az egyszerűbben szerelhető és ezért kisebb profitot hozó műanyag csövekkel szemben. Számukra az is kedvező, hogy a fémcsöveket 5–7 évenként cserélni kell, míg a műanyag csövek élettartama 50 év. Lassan halad a munkások betanítása az új technológiára, és a végfelhasználók „tudatának” megváltoztatása, hogy váltsanak a műanyag csövekre.

A műanyagcső-felhasználás 83%-a poliolefin (döntően PE), 17%-a PVC cső. A házon belüli vízvezetékekhez és lefolyócsövekhez a PP kezd elterjedni, néhány helyi gyártó már előállít PP csöveket. A növekedés akadálya, hogy a jó minőségű random kopolimer PP alapanyag csak importból szerezhető be, hazai gyártása 2007 után várható.

2005-ben 149 000 tonna PE csövet állítottak elő 75 üzemben. A nagy feldolgozó cégek a teljes mérettartományt képesek gyártani. Oroszország nagy kiterjedése miatt

egyre nő a közepes cégek (2000–10 000 tonna) piaci részesedése: a 2003 évi 17%-ról 28%-ra nőtt 2005-ben. A szállítási távolságok további csökkenéséhez kb. 40% lenne az optimális, mert ebben az esetben a szállítási távolság nem haladná meg az 1000 km-t. Ezek között a közepes cégek között első helyen a **Sibgazapparat** áll, amelynek kapacitása: 25 000 t/év. 2005-ben azonban ennél kevesebbet, 10 000 tonnát értékesített. A második a **PTK Politek**: 5000 t/év PE-csővet és egyéb csöveket is gyárt. A **Borodinoplast**, a **Novokuybyshevsk**, az **Omsk** szintén ebbe a csoportba tartozik.

Míg a nagy és közepes méretű csőgyártók termékeinek minősége kiváló, addig az 1000 tonna alatti üzemekben gyártott csövek általában nem felelnek meg a minőségi követelményeknek (gyenge ellenőrzés, bizonytalan anyag) és árpolitikájuk is támadható. 2003-ban a kis cégek részesedése 35% volt, ez 2005-re 20%-ra csökkent, és várhatóan a folyamat nem áll meg.

Az alapanyagimport folyamatosan nő, 2006-ban várhatóan eléri a 35 000–40 000 tonnát, amely a teljes felhasználás 20%-a.

Célszerű volna az olcsó hazai olajból növelni az etiléngyártási kapacitást (krakolást). Ehhez 3-4 éven belül 1 milliárd USD-t kell beruházni. Jelenleg is épülnek új gyárak és folynak felújítások mind a **Lukoil Neftekhim**, mind a **Kazanorgsintez** cégeknél.

1. táblázat

Polietilén gyártókapacitások bővítése 2005–2011 között, ezer tonna

Vállalat neve	Telephely	Év		
		2005	2008	2011
Stavrolen	Budjennovsk, Crai	300	300	300
Salavatnefteorgszintez	Salavat, Baskíria	41	120	120
Ufaorgszintez	Ufa, Baskíria	88,4	88,4	88,4
Kazanorgszintez	Kazan, Tatársztán	450,4	703,5	1100
Neftechimsevilen	Sevilen	26,4	26,4	26,4
Angarskij Zavod Polymerov	Angarsk, Szibéria	76,8	76,8	76,8
Tomskij NczhZ	Tomsk, Szibéria	200	220	220
Sibur-Neftechim	Moszkva	–	120	240
Nizsnyekamskneftechim	Nizsnyekamsk, Tatársztán	–	230	230
Novo-Urengojkaja GchK	Novij-Urengoj	–	–	3000
Orenburgneftegaz	Orenburg, Volga	–	250	250
Astrahangazprom	Astrahan, Dél-Oroszország	–	250	250
Szurgutneftegaz	Szurgut, Szibéria	–	–	600

A német külkereskedelmi intézet, a **bfai** szerint a PE felhasználás 2002–2005 között évi 8–17%-kal nőtt, és a következő években is hasonlóan gyors piacbővülés várható. Az összes PE felhasználásból a PE-LD 46,2%-kal, a PE-HD 47,1%-kal, a PE-

LLD 2,7%-kal, a PE kompaundok 2,6%-kal és az EVA 1,4%-kal részesedett. A PE felhasználás növekedését teljes egészében az import bővülése fedezte, hiszen az utóbbi években a termelés mennyisége gyakorlatilag nem változott, kb. évi 1 millió tonna volt. Ugyanakkor számos nagy beruházási projekt van folyamatban, illetve tervezési stádiumban. A PE gyártókapacitások tervezett növekedését mutatja be a *1. táblázat*.

A tervek szerint Oroszország 2009 után, csakúgy, mint 2003 előtt, PE alapanyagokból nettó exportőr lesz, és a csőtípusokból is kellő mennyiség fog rendelkezésre állni a hazai forrásokból.

Összeállította: Perényi Ágnes

PE deficit stymies Russian's pipe. = Modern Plastics, 83. k. 5. sz. 2006. p. 86–87.

Brice, A.: Taming the bear market. = European Chemical News, 83. k. 3. sz. 2005. p. 39–41.